

DE NIEUWE LICHTING

In deze rubriek geven we carte blanche aan een (jonge) curator om het werk van een kunstenaar naar eigen keuze voor te stellen. Helena Kritis (*1981), programmator bij Beursschouwburg en het Internationaal Film Festival van Rotterdam (IFFR), over het audiovisuele platform elephy dat in 2017 werd opgericht door Rebecca Jane Arthur (*1984, Edinburgh), Chloë Delanghe (*1991, Oostende), Eva Giolo (*1991, Brussel) en Christina Stuhlberger (*1982, Passau).

'Love is so overrated'

Dat is wat co-hoofdredacteur Sam Steverlyncx me schreef toen ik hem liet weten dat ik het collectief elephy wilde voordragen en dat we 'liefde' als rode draad zouden gebruiken in een gesprek over hun praktijk. Zijn 'tongue in cheek' antwoord onderstreept precies de noodzaak om liefde, zorg en kwetsbaarheid expliciet te benoemen als drijvende kracht voor de vier kunstenaars van elephy.

Helena KRITIS



elephy met Chloë Delanghe, Christina Stuhlberger, Eva Giolo en Rebecca Jane Arthur (vlnr), 2018 © foto Chloë Delanghe

gebaar ten opzichte van elkaar, een engagement waarin we onze kennis, ons netwerk en onze resources met elkaar delen. Er is nu eenmaal de financiële realiteit dat het makkelijker is om middelen aan te vragen met een structuur die achter je staat. elephy is vooral een artistiek productieve omgeving die ons toelaat om ideeën, twijfels en kritiek met elkaar te delen vanuit een positie van oprechte interesse en vertrouwen."

Workshops in en ervaring met technische thema's zoals 'werken met natuurlijk licht'. Ze hopen om bruggen te slaan tussen artistieke en technische kennis die in de praktijk nog vaak van elkaar gescheiden worden. Tijdens hun opleidingen en in samenwerking met andere kunstenaars werd het duidelijk dat de groeiende gemeenschap van kunstenaars die met bewegend beeld werkt, op zoek is naar kennisuitwisseling op dit vlak.

Samen: "Wat ons opviel na het afstuderen, is dat zoveel informatie afgeschermd is. De informatie is beschikbaar, maar het is erg moeilijk om er toegang tot te krijgen: hoe schrijf ik een dossier, naar welke festivals

ons om harder te werken – voor onszelf en voor elephy – maar ook voor die bredere gemeenschap. We hopen dat we daardoor andere mensen kunnen beroeren, mensen die geloven in delen en zorg en liefde, want dat is tenslotte ook waar het werk over gaat."

Intiem en privaat

In hun individuele praktijken zoeken ze toegang tot de ander, tot een familielid of een dierbare vriend, geportretteerd in intieme en

De vier kunstenaars van elephy gebruiken graag en vaak analoge materialen – sommigen van hen filmen bijvoorbeeld op pellicule – en ze beoefenen wellicht de oudste en meest klassieke der kunstvormen: de portretkunst. Of dat lijkt althans zo op het eerste gezicht. Je zou hen ervan kunnen verdenken dat ze zich willen terugtrekken uit een hedendaagse werkelijkheid, maar dat zou een miskenning zijn van hun vormkeuzes die ze weloverwogen en vanuit een bepaalde cinematografische traditie maken. Stuhlberger: "Het is een vraag die ik mezelf

'De realiteit van een kunstenaarspraktijk is moeilijk genoeg. Als we elkaar daarin niet ondersteunen, wat is het punt dan nog?'

wereld in een poging om die te vatten en te begrijpen, om er mee in dialoog te treden. Wat precies is waar 'On Difference as Such' over gaat, de film die ik met Chloë maakte. We vertrokken van de tekst van Alain Badiou 'Eloge de l'amour', die zo treffend liefde als houding binnen de wereld verwoordt. Wij voelen voor elkaar als mensen en als filmmakers wat eigenlijk 'liefde' kan genoemd worden, weg van de typische romantische notie. We wilden dit onderzoeken, omdat het zo nieuw was voor ons. Toen we de film toonden, probeerden sommige mensen het werk in een romantisch kader te framen, alsof we een relatie of een affaire hadden, wat niet het geval was."

Delanghe: "Ik denk dat we het niet gewoon zijn om liefde op die manier te zien, als iets dat niets met romantiek te maken heeft. Dan word je al snel geklasseerd als té gevoelig, té sentimenteel. Maar het feit dat we praten over liefde in de brede zin sentimenteel of problematisch vinden, is erg politiek. Ik vind liefde belangrijk en het is een positie die ik radicaal wil innemen en die ingaat tegen een tijdsgeest waarin alles draait om consumptie en efficiëntie. Liefde is niet efficiënt, daarvoor kiezen vind ik een vorm van verzet tegen een bepaalde neoliberale visie op de wereld."

Giolo: "Ik maakte 'Shattered', een film over mijn grootmoeder die aan Alzheimer lijdt, een gevoelige film over familiebanden. Een curator voelde zich emotioneel gegijzeld door het werk, het was te persoonlijk, alsof het onderwerp hem verhinderde om vrijuit te spreken. Sommige mensen willen de confrontatie met gevoelens niet aangaan. Maar je kan zo'n onderwerpen ook niet zomaar verwerpen of ze als irrelevant bestempelen. Ons werk vertrekt vanuit een persoonlijk perspectief, maar vertelt een breed menselijk verhaal dat er hopelijk in slaagt om mensen te raken."



Eva Giolo, 'A Tongue Called Mother', 2019, 20', 16 mm (in production)

stuur ik mijn films, welke residenties zijn interessant, ... we hadden geen idee. We vinden het daarom belangrijk om alle kennis die wij gaandeweg vergaren te delen met andere mensen die hun eerste stappen in het veld zetten. Die kennis is sowieso niet van ons, dus claimen we ze ook niet. Elk van ons had het geluk om docenten of andere mentoren te ontmoeten die enorm genereus waren met hun tijd en hun advies. Hun geloof in ons was cruciaal en leerde ons dat samenwerken en ervaringen delen tot betere resultaten leidt. De realiteit van een kunstenaarspraktijk is moeilijk genoeg. Als we elkaar daarin niet ondersteunen, wat is het punt dan nog? Het motiveert

In het hedendaagse klimaat van globale politieke wanorde viert de angst- en haatcultuur hoogtij. We zouden al bijna geloven dat er geen alternatief is. Maar dat liefde overschat zou zijn, lijkt me een brug te ver. E-flux journal publiceerde vorig jaar "What's Love (or Care, Intimacy, Warmth, Affection) Got To Do With It?", een eclectische verzameling essays over liefde. In het voorwoord lezen we dat 'Love is a commodity and a fetish but is not often traded seriously enough on our intellectual markets or kept in high enough quantity in our theoretical stockpiles. We'd like to encourage a Arts Gent en beslisten vorig jaar om elephy op te richten, een productie- en distributieplatform voor kunst en film. Ze hebben roots in vier verschillende landen en spreken elk een andere moedertaal. Een karakteristiek Brussels collectief dus. Ze delen een belangstelling voor het kleine gebaar en een gevoeligheid in het bevragen van leven en liefde. Ze maken filmische portretten van hun dierbaren – grootmoeders, broers, vrienden – en verbeelden de welbekende feministische slogan 'the personal is political'. Tijdens een gesprek in Beursschouwburg proberen we de gordiaanse knoop van de liefde te ontwarren.

Ervaringen delen

De individuele praktijken van de vier kunstenaars tonen veel gelijkenissen, toch was dit niet de reden om elephy op te richten. De intrinsieke eenzaamheid van het productieproces stimuleerde hen om in gesprek te gaan met elkaar en die dialoog te formaliseren in een vzw-structuur.

Arthur: "De manier waarop we films maken is erg solitair. Je bent alleen tijdens de research-fase, achter jouw boeken en computer, vervolgens schrijf je alleen aan een dossier of een scenario, dan ga je alleen filmen en daarna alleen monteren. De structuur van elephy laat toe om dit proces te doorbreken en open te stellen, om ervaringen te delen met elkaar".

Giolo: "Het is belangrijk om elkaar te kunnen raadplegen met onze bezorgdheden over het productieproces, met inhoudelijke vragen over portretkunst of hoe je moet omgaan met het filmen van familie en vrienden. Er zijn anderszins ook praktische overwegingen. We willen liever niet afhankelijk zijn van een externe producent, met elephy zijn we in staat om het werk te produceren op de manier waarop we dat zelf willen."

Stuhlberger: "Je kan het vergelijken met een relatie, er is het romantische idee dat mensen enkel uit liefde samen zijn, maar zo'n partnerschap heeft ook ingrijpende praktische implicaties. Het is comfortabel en efficiënt om samen te leven, je kan allerlei kosten en taken verdelen, je bent elkaars steun en toeverlaat. Zo is het ook met elephy, het is een formeel

Delanghe: "Ik vind het net interessant om terug te grijpen naar bepaalde formaten of naar een visuele esthetiek. Het is als een worsteling met de toekomst, niet helemaal kunnen omgaan met de snelheid van innovatie. Het maakt dat ik terug wil gaan naar iets dat vertrouwd aanvoelt en door het te hergebruiken of te herinterpreteren maak ik er toch weer iets nieuws van."

Stuhlberger: "Maar waarom blijven we vertrekken van de intieme ruimtes van persoonlijke ontmoetingen? We zouden bij voorbeeld ook films met computeralgoritmes omgaan met de snelheid van innovatie. Het maakt dat ik terug wil gaan naar iets dat vertrouwd aanvoelt en door het te hergebruiken of te herinterpreteren maak ik er toch weer iets nieuws van."

Arthur: "Welk houvast hebben we binnen de globale politieke context die zo onvatbaar en ondoorgroendelijk is? Ik kan enkel mijn camera beetpakken en die richtten naar iemand die ik graag zie. Om via die artistieke daad te begrijpen wat zo'n ontmoeting betekent, op deze plek, in dit tijdsgewricht. En ik denk dat het dit is, bovenal, wat ons bindt en wat we willen uitdragen met ons werk."

oktober-november 2018, Brussel
www.elephy.org